

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Zastępca
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław TROCIUK

RPO-747187-II/13/EK

00-090 Warszawa   Tel. centr. 22 551 77 00
Al. Solidarności 77   Fax 22 827 64 53

Warszawa, 6. 11. 2013 r.

Pan
nadinsp. Marek Działoszyński
Komendant Główny Policji
ul. Puławska 148/150
02-624 WARSZAWA

szanowny Panie Komendancie

Poważne zaniepokojenie Rzecznika Praw Obywatelskich budzą informacje w mediach o przypadkach stosowania przez funkcjonariuszy Policji w sposób nadmierny środków przymusu bezpośredniego, w wyniku czego dochodzi do obrażeń u osób, wobec których podejmowane są czynności. Informacje takie Rzecznik uzyskuje także na podstawie raportów przekazywanych zgodnie z pismem Podsekretarza Stanu b. MSWiA Adama Rapackiego z dnia 28.12.2009 r. o skargach dotyczących zdarzeń z udziałem Policji, jak też w oparciu o meldunki z wydarzeń nadzwyczajnych, które wpływają do Biura Rzecznika oraz z wniosków osób bezpośrednio zainteresowanych.

W przypadkach tego rodzaju regułą jest podejmowanie działań ustawowych i monitorowanie przebiegu postępowań karnych aż do ich prawomocnego zakończenia.

Największa ilość spraw dotyczy przekroczenia uprawnień przez funkcjonariuszy Policji, głównie wobec osób zatrzymanych, nadużywania środków przymusu bezpośredniego bądź nawet pobicia i stosowania niedozwolonych metod celem wymuszenia złożenia przez te osoby określonych zeznań, czy też przyznania się do popełnienia czynów.

Co prawda w każdej skardze na postępowanie funkcjonariuszy prowadzone jest postępowanie wyjaśniające, jednakże regułą jest uznawanie skarg za niepotwierdzone, gdyż w przypadku różnych wersji zdarzenia przedstawianych przez obie strony, daje się wiarę funkcjonariuszom, których jest co najmniej dwóch, a nie skarżącemu, jeśli nawet posiada obdukcję.

Szczególnie drastyczna sprawa podjęta z urzędu przez Rzecznika Praw Obywatelskich na podstawie artykułu prasowego dotyczy znęcania się nad zatrzymanymi przez funkcjonariuszy Policji z Komendy Miejskiej w S.. Jeden z zatrzymanych popełnił samobójstwo. Mimo przedstawienia przez prokuratora w czerwcu 2013r. zarzutów czterem policjantom, Komendant Miejski Policji nie zawiesił ich w pełnieniu obowiązków i nie wierzy w ich winę, o której oczywiście rozstrzygnie sąd, jednakże z uwagi na toczące się przeciwko policjantom śledztwo, takie stanowisko przełożonego budzi poważne wątpliwości.

Ostatecznie dopiero po ponownej analizie materiałów czynności wyjaśniających Komendant Miejski Policji w S. wszczął w dniu 20.08.2013r. postępowania dyscyplinarne przeciwko tym funkcjonariuszom, które to postępowania są jeszcze w toku.

Właśnie taka źle pojmowana solidarność zawodowa wśród policjantów bywa przyczyną ich bezkarności, nawet w przypadku stwierdzenia w toku śledztwa prowadzonego przez prokuratora, że do przestępstwa pobicia zatrzymanych na terenie jednostki Policji doszło. Jednak sprawca nie został ustalony, z uwagi na brak możliwości jednoznacznego wskazania, którzy konkretnie funkcjonariusze dopuścili się tych czynów.

Taka sytuacja miała miejsce w Komendzie Powiatowej Policji w L. w marcu 2012 r., gdzie wobec 2 zatrzymanych mężczyzn policjanci stosowali przemoc fizyczną polegającą na biciu po twarzy, kopaniu oraz uderzaniu pałką w podeszwy stóp w celu wymuszenia od nich określonych zeznań.

W toku przeprowadzonego w tej sprawie śledztwa przez Prokuratora Rejonowego w B. ustalono bezspornie, że doszło do przekroczenia uprawnień jak również do niedopełnienia obowiązków przez funkcjonariuszy Policji wobec obu zatrzymanych, jednakże zebrany materiał dowodowy nie pozwolił ustalić, który z funkcjonariuszy dopuścił się czynów karalnych.

Inne zdarzenie miało miejsce w Komendzie Miejskiej Policji w E., gdzie zatrzymany mężczyzna podejrzewany o kradzież portfela na szkodę znajomego, do którego to czynu nie przyznawał się a ostatecznie sprawa ta została umorzona wobec braku danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia czynu, doznał podczas dwugodzinnego „rozpytywania” przez 3 funkcjonariuszy bardzo poważnych obrażeń, m.in. wieloodłamowego złamania stawu kolanowego, co wymagało niezwłocznego przeprowadzenia zabiegu operacyjnego. Ponadto, na ciele pokrzywdzonego stwierdzono szereg innych obrażeń określonych przez biegłych jako świeże, w tym pasmowate wybroczyny podskórne obu stóp, które zdaniem biegłych mogły powstać od uderzeń. Mimo, iż pokrzywdzony bardzo

szczegółowo opisywał w swoich zeznaniach brutalne zachowanie funkcjonariuszy, którzy chcieli wymusić na nim przyznanie się do niepopelnionego czynu, a jego zeznania biegła psycholog uznała za w pełni wiarygodne i pozbawione cech konfabulacji, prowadzący śledztwo prokurator oparł się na wersji policjantów, którzy zaprzeczyli wersję pokrzywdzonego i zgodnie zeznali, iż sam spadł z krzesła i złamał nogę.

Taką wersję kategorycznie wykluczyli jednak biegli, bowiem w ich opinii nie było możliwe, aby do takiego złamania doszło wskutek upadku pokrzywdzonego z krzesła.

Na marginesie należy zaznaczyć, że wobec tych policjantów były już wcześniej prowadzone postępowania służbowe za bezprawne użycie przemocy.

Ponadto, należy odnotować niepokojące przypadki, kiedy to przełożeni zbyt pobłażliwie traktują podwładnych, podejrzewanych o czyny bezprawne. Jako przykład może posłużyć zdarzenie, opisane w mediach, mające miejsce w P., gdzie funkcjonariusz użył przemocy podczas zatrzymania dwojga nieletnich - jednemu z nich, którego bezzasadnie podejrzewał o posiadanie narkotyków złamał nogę i ząb. Przełożeni, jak wynika z doniesień mediów, nie interesują się jego „metodami pracy”, bo ma „wyniki”.

Prowadzona w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich analiza akt postępowania przygotowawczych daje podstawy do wysnucia wniosku, że w części spraw do ich umorzenia mogło dojść właśnie ze względu na niemożność udowodnienia wersji prezentowanej przez pokrzywdzonego spowodowaną, między innymi, wadliwie pojmowaną solidarnością zawodową składających w sprawie zeznania funkcjonariuszy Policji.

W ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich opisane przypadki nierespektowania praw osób zatrzymanych i nadużyć związanych ze stosowaniem środków przymusu bezpośredniego zaistniałych na terenie jednostek Policji uzasadniają konieczność wyposażenia tych jednostek w systemy monitoringu (nagrywanie obrazu i dźwięku) przy jednoczesnym zakazie podejmowania jakichkolwiek czynności w pomieszczeniach, gdzie monitoring taki nie działa. Będzie to miało istotne znaczenie dowodowe w przypadku prowadzenia stosownych postępowania i w konsekwencji nie pozostanie bez wpływu na ukształtowanie pozytywnego wizerunku Policji w społeczeństwie.

Będę zobowiązany za udzielenie Rzecznikowi Praw Obywatelskich informacji o zajętych w tym przedmiocie stanowisku i ewentualnie podjętych działaniach.

Z poważaniem

